

човјек овај Син Божји бјеше" (Мк. 15, 39). Треба рећи да не само људи, него чак и зли дуси које је Христос изгонио из бесомучника, исповедају Његово Божанство: "Ти си Христос Син Божји" (Лк. 4, 41; уп. Мк. 3, 11; 5, 7).

И с у с Х р и с т о с о с е б и

А шта о себи и свом Божанству говори сам Господ Исус Христос? Свим својим животом, делима и науком Исус из Назарета је сведочио о свом божанском послању. Он то не крије ни ученицима ни непријатељима (Мт. 26, 63-64; Мк. 14, 61-62). Његова свест о богочовештву нарочито је истакнута у Јеванђељу по Јовану. Свети Јован Богослов је теолошки најдубље понирао у тајну богооваплоћењу и зато је за њега израз "кога Бог посла" (Јн 3, 34; 5, 38), синоним за име Исусово. Богосиновство Исуса Христа основ је Новог Завета, спаситељског дела Христовог, најважнија истина вере, њен камен темељац. Свети Јован Богослов бележи многе Исусове изјаве о Његовом Божанству и божанском послању (Јн 10, 36; 17, 3), о томе да Он испуњава (врши) вољу Бога Оца који Га је послао (4, 34; 5, 24, 36-37, 44, 57; 7, 16, 18, 28, 33; 8, 16, 26, 29) и да је Он заједно са Оцем својим небеским и да не говори ништа од себе, него оно што Му је дао и заповедио Отац (Јн 12, 49). Места која говоре о Исусовом божанском послању и искупитељској мисији има, такође, и код синоптичара (Мк. 1, 38; Лк. 4, 43). Циљ Његовог доласка није да "укине закон или пророке, него да их испуни" (Мт 5, 17), да позове не праведнике на покајање, него грешнике (Мк. 2, 17). Он се понаша као онај који има власт (Мт. 7, 29; Јн 17, 2), који се дистанцира од "света", воли самоћу (Мк. 1, 35; 6, 46; Лк. 5, 16; 6, 12; 11, 1; Јн 17, 16) и чезне за својом небеском отацбином (Јн 17, 5-26). Зато се Он за време свог земаљског живота покорава вољи свога Оца небеског (Мт. 11, 26), све до смрти (Мк. 14, 36), и то "смрти на крсту" (Фил. 2, 8), само да би испунио све "што је написано" (Лк. 22, 22). Он то не крије, али истиче само онда кад је потребно. У својим проповедима себе назива "свјетлост свијету" (Јн 8, 12), "хљеб живота" (Јн 6, 35), "врата" овцама (Јн 10, 7 и 9), "пастир добри" (Јн 10, 11 и 14), "пут и истина и живот" (Јн

14, 6), "васкрсење и живот" (Јн 11, 25) и, изнад свега тога, истиче да је Он Онај који јесте, о ων, вечни, Бог: "Прије него што Авраам настаде, ја јесам" (Јн 8, 58), "Ја и отац једно смо" (Јн 10, 30); одобрава да Га зову "Господом; и право велите, јер јесам" (Јн 13, 13); "ко је видио мене, видио је оца" (Јн 14, 9), "изиђох из оца, и дошао сам на свијет, и идем оцу" (Јн 16, 28), у чијој је слави био "прије него свијет постаде" (Јн 17, 5).

Али, насупрот свим овим именима и изразима, Исус је радо себе називао и "*Сином Човечјим*" и то баш онда кад је у питању била Његова божанска природа. У синоптичким јеванђелима сретамо то име седамдесет пута, код Јована око десет пута, али увек у вези са Његовим месијанским послањем. Карактеристично је да Исус, кад самог себе назива, говори у трећем лицу. Није то само особина семитског начина изражавања, него жеља да се подвуче задатак "Сина човечијег" има објективни, спаситељско-историјски значај. Ово име не потиче од Њега самог, ни из ванјудејских митова (о небеском прачовеку), него из Старог завета, и то не из оних текстова где се "Син човечји" помиње у сиромаштву и скромности, већ у слави и божанској сили, као код пророка Данила: "Видјех у утварама ноћним, и гле, као син човечји иђаше с облацима небеским, и дође до старца и стаде пред њим. И даде му власт и славу и царство да му служе сви народи и племена и језици; власт је његова власт вјечна, која неће проћи, и царство се његово неће расути" (Дан. 7, 13-14). Христос као да цитира ово место у својој беседи о парусији (Мк. 13, 26; 14, 62) и као у одговору на питање првосвештеника Кајафе: "Јеси ли ти Христос, син благословенога", каже: "Јесам; и видјећете сина човечијега гдје сједи с десне стране силе и долази на облацима небеским" (Мк. 14, 61-62; уп. Лк. 22, 69). Уопште, овај израз се највише употребљава када је реч о есхатолошким догађајима, у којима ће се "Син човечји" појавити "у слави оца својега са светим анђелима (Мк. 8, 38; уп. Мк. 13, 26-27; Мт. 13, 41; 25, 31 и др.). За време свог земаљског живота и рада Исус ово место употребљава нарочито онда кад се пројављује Његова божанска сила и власт, као што је било при исцељењу узетога: "Но да знате да власт има син човечији на земљи опраштати гријехе" (Мк. 2, 10), и да је "син човечији господар и од суботе" (Мт. 12, 8), приликом посете Закхејевом дому (Лк. 19, 10), или кад Никодима утврђује у вери (Јн 3, 13), или кад после исцелења узетог у бањи Витезди говори о свом богосиновству, о мисији садашњој и будућој, кад ће Му Отац дати власт да суди људима

"јер је син човечији" (Јн 5, 27). "Сином човечијим" Он се назива и у беседама о свом искупитељском страдању и васкрсењу (Мк. 8, 31; 9, 31; 10, 33-34; 14, 21).

К р о з с у м њ е д о п л а м е н е в е р е

Богочовечанска Христова личност и дела која је Он чинио, нису међу Његовим савременицима избрисали сваки траг сумње. Јеванђелисти не крију ту сумњу, ни проверавање истине о Њему. Кад апостол Филип није могао да схвати суштину Христовог односа са Богом Оцем, Христос га је прекорео речима "Толико сам времена с вама и ниси ме познао, Филипе?" (Јн 14, 9). Јевреји Му говоре: "Докле ћеш мучити душе наше? Ако си ти Христос, кажи нам отворено. Исус им одговори: Рекох вам па не верујете. Дјела која творим ја у име оца својега, она свједоче о мени" (Јн 10, 24-25). Марта, Лазарева сестра исповеда: "Ја вјерујем да си ти Христос, син божији који долази у свијет" (Јн 11, 27), али пошто се Лазарево тело већ распада, прибојава се да ли ће Христос оживети њеног брата (Јн 11, 40). Жена Самарјанка, испричавши својим суграђанима о свом сусрету са Исусом, пита их: "Да није он Христос" (Јн 4, 29), а они тек после дводневног Исусовог боравка у њиховом граду, исповедају: "Сами смо чули и знали да је овај заиста спаситељ свијета, Христос" (Јн 4, 42). Сумња је пратила Христову личност све до Голготе. Приликом суђења, раздражени и разјарени првосвештеник Га пита: "Заклињем те живим Богом да нам кажеш јеси ли ти Христос, син божији? Рече му Исус: Ти каза" (Мт. 26, 63-64; уп. Мк. 14, 61-62). Пилат сведочи да је Исус у народу прозван Христос ("Кога хоћете да вам пустим? Вараву или Исуса названог Христа" (Мт. 27, 17) и пита масу која бесни против Исуса шта да ради са Њим. Одговор је гласио: "Да се разапне" (Мт. 27, 22). Та маса Му се руга на путу до Голготе, а и после разапињања на крст добацује: "Друге спасе, нека спасе и себе, ако је он Христос изабраник Божији" (Лк. 23, 25). Један од двојице распетих разбојника с Њим, придружује се разјареној маси, и увредљиво добацује Христу: "Ако си ти Христос, спаси себе и нас" (Лк. 23, 39), док капетан под крстом, задивљен оним што је видео кад је Христос